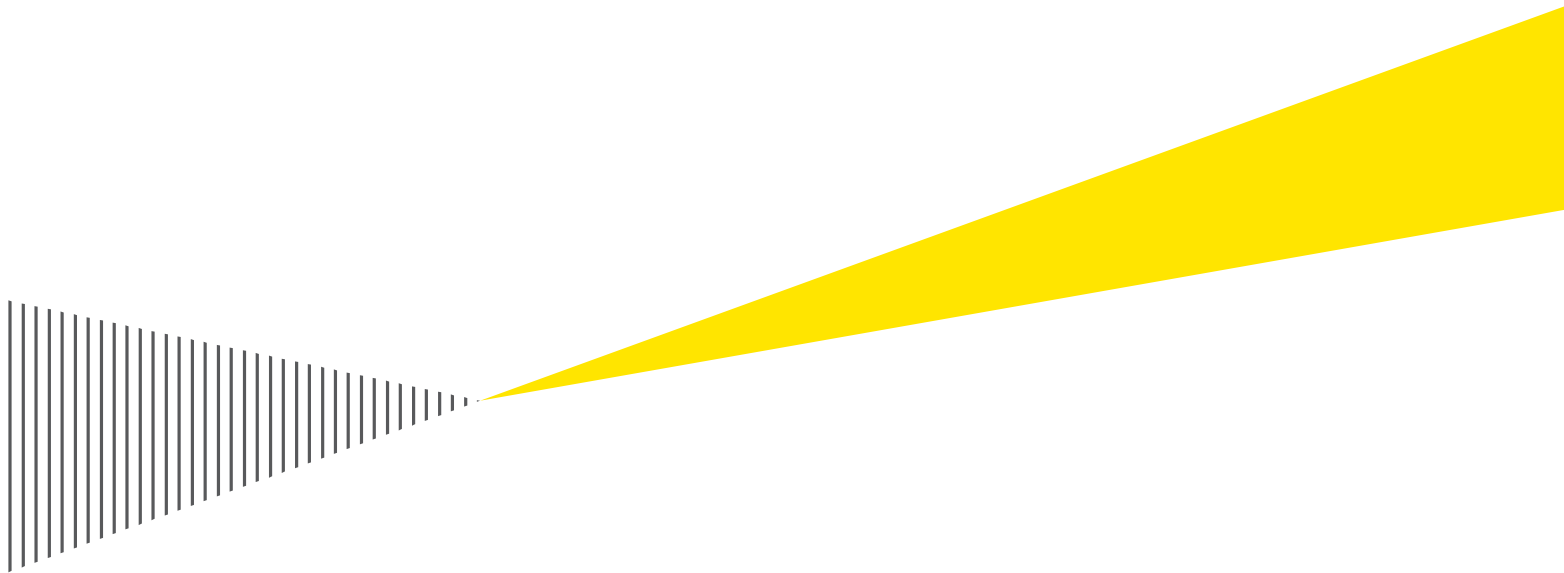

Vetlanda kommun

Granskning av årsbokslut/ årsredovisning 2016

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1 Uppdrag och syfte	3
2.2 Metod och avgränsning	3
2.3 Rapportering	4
3. Resultatanalys	5
3.1 Översiktlig sammanställning	5
3.2 Investeringar	6
3.3 Nettokostnad per nämnd	6
3.4 Sammanställd redovisning	8
4. Rättvisande räkenskaper	9
4.1 Generellt flyktingbidrag	9
4.2 Schablonbidrag flyktingar	9
4.3 Checkräkningskredit	10
4.4 Uppföljning av iakttagelser från tidigare år	10
5. God ekonomisk hushållning	13
5.1 Lagstadgade krav	13
5.2 Balanskravet 2016	13
5.3 Finansiella mål	14
5.4 Verksamhetsrelaterade mål	15

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vetlanda kommun genomfört en granskning av kommunens årsbokslut/årsredovisning avseende räkenskapsåret 2016.

Revisionens syften definieras av kommunallagen och vid granskning av årsbokslut/årsredovisning sker bedömning om:

- räkenskaperna är rättvisande och om
- verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredställande

Granskningens syfte är att utgöra underlag för revisorernas uttalanden i revisionsberättelsen avseende verksamhetsåret 2016.

Granskningen har sin utgångspunkt i den lämnade årsredovisningen 2016.

Rättvisande räkenskaper:

- Generella och schablonbidrag för flyktingar har inte redovisats enligt gällande redovisningsrekommendationer och yttranden från Rådet för kommunal redovisning. Det innebär att resultatet för kommunen 2016 borde varit 40 mnkr högre d.v.s., 59 mnkr. Då detta belopp är väsentligt i relation till redovisat resultat anser vi att räkenskaperna inte är rättvisande.

Verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande:

- Balanskravet är uppfyllt för verksamhetsåret 2016.
- Två av fyra finansiella mål är uppfyllda för 2016. För att nå ekonomisk stabilitet samt god ekonomisk hushållning är det av vikt att nettokostnaderna över tid inte överstiger skatteintäkter och generella statsbidrag. På så sätt kan framtida investeringar och pensionsutbetalningar finansieras.
- Utifrån den redovisning av måluppfyllelsen som finns i årsredovisningen gör vi bedömningen att verksamheten 2016 har bedrivits med god hushållning. Vi vill dock framhålla (likt tidigare år) att det finns vissa svårigheter att bedöma kommunens måluppfyllelse. När ett fullmäktigemål eller ett nämndmål inte når måluppfyllelse bör det tydligt framgå vilka åtgärder som planeras för att måluppfyllelse ska uppnås.

2. Inledning

2.1 Uppdrag och syfte

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vetlanda kommun genomfört en granskning av kommunens årsbokslut/årsredovisning avseende räkenskapsåret 2016.

Enligt kommunallag (1991:900) ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om de av kommunfullmäktige antagna finansiella målen uppnåtts och att bedöma om verksamheten bedrivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning för verksamheterna uppnåtts. Det ingår även att bedöma om balanskravet har uppnåtts samt bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt god sed för kommuner och ger en rättvisande bild över resultat och ställning.

Granskningen utgör underlag för revisorernas uttalanden i revisionsberättelsen för verksamhetsåret 2016.

2.2 Metod och avgränsning

Vår granskning har sin utgångspunkt i resultat- och balansrapporter, bokslutsbilagor samt upprättad årsredovisning. Granskningen har utförts enligt god revisions sed, innebärande att planering och genomförande av revisionen skett så att vi med rimlig grad kan försäkra oss om att årsbokslut och årsredovisning inte innehåller väsentliga fel. Vår uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning har begränsats till de av kommunfullmäktige fastställda mål.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse och nämndernas redogörelser i årsredovisningen
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- investeringsredovisning
- sammanställd redovisning

Granskningen är utförd med särskilt beaktande av den kommunala särarten. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I revisionen ingår också att pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen är genomförd med utgångspunkt i en risk- och väsentlighetsanalys. Det innebär att vi har koncentrerat våra revisionsinsatser där risken för väsentliga fel är störst. Riskbedömningen påverkas bl.a. av posternas storlek, mängden transaktioner samt förekomst av komplexa transaktioner och svåra bedömningar.

2.3 Rapportering

Vår rapport behandlar ur revisionssynpunkt väsentliga iakttagelser och omfattar analys/uppföljning av resultat- och balansräkning samt måluppföljning. Av rapporten framgår om lagstadgade balanskravet uppfyllts, om de av kommunfullmäktige antagna målen uppfyllts, samt om årsredovisningen visar en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

3. Resultatanalys

3.1 Översiktlig sammanställning

(Samtliga belopp anges i tkr)

	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse	Avvikelse i %	Utfall 2015
Verksamhetens intäkter	430 575		430 575		343 249
varav reavinster	1 276				2 063
varav FORA			-		11 769
Verksamhetens kostnader	-1 800 388	-1 376 500	-423 888	31 %	-1 644 498
Avskrivningar och nedskrivningar	- 56 158	- 58 300	2 142	- 4 %	- 55 851
Verksamhetens nettokostnader	-1 425 971	-1 434 800	8 829	- 1 %	-1 357 100
Skatteintäkter	1 115 656	1 116 300	-644	0 %	1 055 332
Generella statsbidrag	322 712	325 365	-2 653	- 1 %	319 677
Finansiella intäkter	12 604	10 000	2 604	26 %	6 641
Finansiella kostnader	- 5 823	- 10 300	4 477	- 43 %	- 6 951
Resultat	19 178	6 565	12 613	192 %	17 599
Resultat från de kommunala bolagen	32 372				22 991
Koncernresultat	51 550				40 590

Bedömning/Kommentarer:

Resultatet i kommunens årsredovisning uppgår till 19 mnkr för verksamhetsåret 2016. Resultaten för 2016 och 2015 är inte jämförbara, då återbetalning från AFA Försäkring erhöles med 12 mnkr för 2015. Motsvarande belopp finns inte för 2016.

Under 2016 har andelen bidrag från stat och andra verksamheter ökat betydligt, vilket har försvårat resultatredovisning och prognosarbete under året. Det försvårar även jämförelser mellan åren för vissa verksamheter.

Verksamhetens nettokostnader (exklusive reavinster och AFA) uppgår till 99,1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Föregående år var motsvarande andel 99,7 %. Totalt sett understiger verksamhetens nettokostnad budget med 8 mnkr. Nämndernas nettokostnad kommenteras i avsnitt 3.3.

Det finansiella nettot överstiger budgeten med ca 7 mnkr. Detta beror huvudsakligen på ett lägre ränteläge samt överskottsutdelning från Kommuninvest.

I likhet med tidigare år utgör resultatet från de kommunala bolagen en väsentlig andel av kommunkoncernens totala resultat.

3.2 Investeringar

Följande tabell visar investeringsbudgeten över tid samt genomförda investeringar under perioden 2008-2016 (tkr).

År	Utfall	Budget	Avvikelse	%
2016	92 926	127 849	- 34 923	- 27 %
2015	78 465	102 367	- 23 902	- 23 %
2014	68 989	110 241	- 41 252	- 37 %
2013	126 542	123 047	3 495	3 %
2012	126 267	143 247	- 16 980	- 1 %
2011	61 120	100 663	- 39 543	- 39 %
2010	47 678	101 065	- 53 387	- 53 %
2009	48 190	74 902	- 26 712	- 36 %
2008	92 695	102 985	- 10 290	- 10 %

Bedömning/Kommentarer:

Av investeringsredovisningen framgår att avvikelsen i huvudsak avser Tekniska nämnden, som har 89 % av den totala investeringsbudgeten. Avvikelsen beror främst på att ombyggnationer av skolor har senarelagts.

Under de senaste tre åren har genomförda investeringar varit väsentligt lägre än budgeterade.

3.3 Nettokostnad per nämnd

(Samtliga belopp är angivna i tkr)

	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse mot budget	Avvikelse i %
Kommunfullmäktige	1 350	1 512	162	11%
Kommunrevision	1 169	1 169	0	0%
Överförmyndaren	1 980	1 939	-41	-2%
Valnämnden	0	0	0	0%
Kommunstyrelsen	0	0	0	0%
<i>Kommunkansli</i>	27 405	28 728	1 323	5%
<i>Ekonomikontoret</i>	15 312	17 521	2 209	13%
<i>HR-kontoret</i>	14 968	16 675	1 707	10%
<i>Måltidsservice</i>	60 495	56 052	-4 443	-8%
<i>InfoCenter</i>	8 427	8 622	195	2%
Kultur- och fritidsnämnden	38 118	38 365	247	1%
Tekniska nämnden	129 124	129 357	233	0%
Barn- och utbildningsnämnden	499 565	508 502	8 937	2%
Vård- omsorgsnämnden	437 391	432 595	-4 796	-1%
Socialnämnden	79 115	80 436	1 321	2%
Miljö- och byggnämnden	4 256	4 806	550	11%

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott i jämförelse med budget på 162 tkr (f.å. 80 tkr).

Överförmyndaren

Avvikelsen mot budget uppgår till - 41 tkr (f.å. - 83 tkr), Verksamheten har under 2016 varit omfattande, med fler tillsättningar av gode män och fler arvodesbeslut.

Kommunstyrelsen

Avvikelsen mot budget uppgår till + 0,9 mnkr (f.å. + 5,4 mnkr). Inom kommunstyrelsens verksamheter finns både överskott och underskott. Överskotten beror i första hand på vakanta tjänster. Måltidsservice redovisar ett underskott som uppgår till 4,4 mnkr. Underskottet förklaras av att ombyggnationer skett av kök, vilket har inneburit förseningar och extra bemanning.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden redovisar ett mindre överskott, huvudsakligen beroende på vakanta tjänster. Bad- och simverksamheten har haft vissa uppstartskostnader i samband med att kommunen tog över verksamheten och redovisar ett underskott på - 0,4 mnkr för 2016.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden visar en positiv avvikelse mot budget uppgående till 0,2 mnkr (f.å. 1,6 mnkr). Nämnden anger att minskade kostnader för energi har gett möjlighet till utökade arbeten på gatu- och parkverksamheter. Inom tekniska nämnden finns både positiva och negativa avvikelser. Kostnader för bostadsanpassningsåtgärder överstiger budgeten med 1,2 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämnden visar ett överskott uppgående till + 8,9 mnkr (f.å. + 1,3 mnkr). I denna verksamhet har antalet barn/elever överstigit budgeterat antal barn/elever. Andelen statliga bidrag har ökat och det innebär en osäkerhet i prognosarbetet och i resultatredovisningen. Budgeterad intäkt är 20 mnkr lägre än faktiskt utfall. Nämnden anger att det under året har funnits svårigheter att rekrytera personal, särskilt personal med rätt behörighet. Dessa faktorer har resulterat i att nämnden redovisar ett överskott 2016.

Vård- och omsorgsnämnden

Nämnden redovisar ett underskott som uppgår till - 4,8 mnkr (f.å. +0,4 mnkr). Underskottet finns främst inom LSS (-11,4 mnkr) och inom hemtjänsten (-7,6 mnkr). En orsak till det stora underskottet för LSS är att Försäkringskassan infört nya bedömningsgrunder, vilket har ökat kommunens kostnader. Överskott finns inom administrationen (+ 7,4 mnkr) och inom äldreomsorg övrig verksamhet (+ 8,3 mnkr). Nämnden har även fått stimulansmedel från staten (+ 6,6 mnkr), varit återhållsam med att använda centrala medel inom verksamheten avsedda för utbildning och friskvård samt ej lyckats besätta vakanta tjänster.

Socialnämnden

Nämnden visar ett överskott uppgående till + 1,1 mnkr (f.å. - 12,8 mnkr). I slutet av 2015 och under delar av 2016 kom det ett stort antal ensamkommande flyktingbarn till kommunen. Vid bokslutet för 2015 fanns inte tillräckligt utbyggda rutiner för att hantera ersättningarna från Migrationsverket och det har nu framkommit att ca 5 mnkr av ersättningarna borde ha ingått i 2015 års resultat. Under 2016 har dessa rutiner förbättrats och kommunen har rekviderat medel från Migrationsverket, som nu redovisas som en intäkt 2016.

Placeringskostnaderna överstiger budgeten med 6,7 mnkr. Kostnaden för försörjningsstöd har minskat, och är 1,8 mnkr lägre än budget.

Miljö- och byggnämnden

Nämnden visar ett överskott uppgående till 0,5 mnkr (f.å. +1,1 mnkr). Nämnden anger att orsaken till överskottet är lägre personalkostnader p.g.a. rekryteringsproblem.

Bedömning/Kommentarer:

För 2016 visar de flesta nämnderna en nettokostnad som är i nivå med budget. Barn- och utbildningsnämnden samt Vård och omsorgsnämnden visar större avvikelser beloppsmässigt. Större statliga stöd och vakanser i verksamheterna är två orsaker som förklarar avvikelsen. Dessa två faktorer gör det svårare att löpande följa och styra verksamheten.

3.4 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har granskats genom uppföljning av ingående värden från kommun respektive bolagskoncern. Elimineringposter har granskats och avstämning har skett mot tidigare fastställda principer. Vid granskningen har inga väsentliga iakttagelser noterats.

4. Rättvisande räkenskaper

Lagen om kommunal redovisning (LKR) är grunden för hur årsredovisningen och upplysningar ska utformas för kommuner. Rådet för kommunal redovisning (RKR) är ett normgivande organ för god redovisningssed i kommuner. Rådet har gett ut ett antal rekommendationer som behandlar olika redovisningsfrågor i årsredovisningen. Avvikelser från rekommendationerna ska lämnas i särskild upplysning i årsredovisningen. RKR ger även ut särskilda uttalanden om aktuella redovisningsfrågor.

I granskningen ingår att bedöma de redovisningsprinciper som använts vid upprättande av bokslut och årsredovisning. Redovisningen ska vara upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt andra anvisningar. Ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper ska beaktas. För att nå jämförbarhet mellan åren är det av vikt att redovisningsprinciperna är oförändrade och att upplysningar lämnas om avvikelser sker mot tidigare använda principer.

4.1 Generellt flyktingbidrag

Vetlanda kommun har fått 32 mnkr i flyktingbidrag från staten. Bidraget avser 2015 och 2016.

Följande framgår i yttrande från Rådet för kommunal redovisning:

”Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) bör inkomsten periodiseras antingen med en jämn fördelning fr.o.m. december 2015 (regeringsbeslut) eller från den månad 2015 när kommunen eller landstinget bedömt att kostnaderna för flyktingsituationen började öka i betydande omfattning, t.o.m. 2016. Bidragets storlek samt hur periodisering har skett ska framgå av not till resultaträkningen”.

Det finns stora svårigheter att bedöma de totala kostnaderna och detta är anledningen till att RKR istället har valt att periodisering ska ske jämnt fördelat över tiden.

Under 2015 har 145 tkr tagits i anspråk av Vetlanda kommun och under 2016 har 5,4 mnkr redovisats som intäkt. Resterade del, dvs. 26,9 mnkr är överfört till kommande år.

Bedömning/Kommentarer:

Vetlanda kommuns hantering av flyktingbidraget överensstämmer inte med yttrandet från Rådet för kommunal redovisning. Skuldfört bidrag ska intäktsföras och resultatet för 2016 är därför 26,9 mnkr för lågt redovisat.

4.2 Schablonbidrag flyktingar

Kommunen erhåller schablonbidrag under året. Enligt den ansökan som sker för att rekvirera ersättningen från Migrationsverket framgår att den är direkt kopplad till enskilda individer och under en viss tidsperiod. I ansökan ska uppgift lämnas om vilket antal personer som kommunen har ansvar för under varje enskilt kvartal. Det innebär att nya ansökningar ska lämnas för varje ny tidsperiod man önskar få ersättning för. Antalet nyanlända varierar över tid och då ersättningen är kopplad till individer kan ersättningen förväntas variera i stor

omfattning under kommande perioder. Ersättningen är tänkt att täcka merkostnader som kommunen har haft.

Vetlanda kommun skuldför ersättningen då den betalas ut från Migrationsverket. Kostnader redovisas sedan då de uppkommer och intäktsföring sker i samma takt. Vid årsskiftet fanns ej utnyttjade schablonersättningar i bokslutet uppgående till 9,8 mnkr. Utbetalningarna sker i efterskott och det innebär att under 2017 har Migrationsverket betalat ut 3,0 mnkr som avser ansökningar för 2016.

Bedömning/Kommentarer:

God redovisningssed innebär att redovisningen ska spegla faktiska ekonomiska händelser på ett rättvisande sätt. Därför anser vi att god redovisningssed endast uppnås om ersättningen redovisas som intäkt för ansökt period d.v.s. intäkten kan inte fördelas till kommande år.

Totalt sett borde ytterligare 12,8 mnkr redovisats som intäkt under 2016.

4.3 Checkräkningskredit

Kommunen har en checkräkningskredit som används av kommunkoncernen och kommunen har ställt säkerheter för den till kreditgivaren. Kommunen fördelar kreditlimiten på de olika bolagen som ingår i koncernen. För att minimera de totala räntekostnaderna har kommunen utnyttjat krediten så mycket som möjligt. Under året har därför utlåning av delar av krediten, 92 mnkr, skett till Njudung Energi Sävsjö AB, ett bolag som ägs till 50 % av Sävsjö kommun och till 50 % av Njudung Energi Vetlanda AB. 40 mnkr av lånet är återbetalt under 2017.

Bedömning/Kommentarer:

Kommunen bör se över hanteringen av checkräkningskrediten för att säkerställa att lån och säkerheter hanteras på ett sätt som överensstämmer med beslut och de risker som finns i verksamheterna.

4.4 Uppföljning av iakttagelser från tidigare år

I nedanstående avsnitt kommenteras iakttagelser från föregående år.

4.4.1 Bokslutsprocessen

Tidplanen för upprättandet av årsbokslut och koncern har tidigare år inte hållits. Förseningar har skett när det gäller upprättandet av årsredovisningar för de kommunala bolagen.

För 2016 rekommenderades att rutiner införs som innebär att delar av bokslutsarbetet kan utföras tidigare i bokslutsprocessen. Det gäller särskilt upprättandet av koncernredovisningen för Vetlanda Stadshus AB med tillhörande årsredovisning.

Bedömning/Kommentarer:

Årets bokslutsprocess har fungerat bättre och inga väsentliga förseningar har uppkommit. Kommunen planerar att årsbokslutet ska behandlas tidigare i kommunfullmäktige och det kommer att innebära att arbetet med att effektivisera bokslutsprocessen behöver fortsätta.

4.4.2 Komponentavskrivning

En rekommendation som ska tillämpas 2014 har getts ut av Rådet för kommunal redovisning. Rekommendationen innebär att komponentavskrivning ska tillämpas för kommunkoncernen. Motsvarande regler har införts för de kommunala bolagen (K3). Komponentavskrivning innebär att anläggningstillgångar ska fördelas i avskiljbara komponenter och att avskrivningar ska se på de olika komponenterna enligt bedömd livslängd.

Kommunen tillsatte en projektgrupp som skulle arbeta med att anpassa redovisningen till de nya reglerna under 2015. Bolagen tillämpar reglerna fr.o.m. 2014. Förseningar har skett i projektet och införandet av komponentavskrivningar har ännu inte startat.

Bedömning/ Kommentarer:

Vetlanda kommun följer inte redovisningsrekommendationen avseende komponentavskrivning som gäller fr.o.m. 2014. Iakttagelsen kvarstår.

4.4.3 Pensionsskuld Högländets räddningstjänstförbund

I samband med att Högländets Räddningstjänstförbund bildades övertogs då aktuell pensionsskuld för personalen av Vetlanda kommun och Nässjö kommun. I Vetlanda kommuns bokslut finns inte denna skuld redovisad. Det innebär att kostnader för pensioner istället löpande redovisas i resultaträkningen.

Bedömning/ Kommentarer:

Iakttagelsen kvarstår då pensionsskulden inte redovisas i Vetlanda kommun per den 31 december 2016. Det är oklart när denna avvikelse kommer att hanteras.

4.4.4 Förvaltningsberättelse

Likt tidigare år så innehåller årsredovisningen för Vetlanda kommun en förvaltningsberättelse med fullständig information om kommunen och kommunkoncernen och årets verksamhet.

Kommunkoncernen hanterar en väsentlig andel finansiella tillgångar och skulder. Dessa beskrivs i årsredovisningen. Inom kommunkoncernen finns fastställda finansföreskrifter med riktlinjer för riskhantering. Vi noterar att det likt föregående år saknas en samlad beskrivning och uppföljning mot dessa föreskrifter i årsredovisningen. Det är även lämpligt att i samband med detta mer tydligt beskriva de risker som finns förknippade med finansiella tillgångar och skulder såsom ränterisker, ev. valutarisker och kreditrisker.

Koncernen har i sin verksamhet finansiella instrument i form av ränteswappar.

Vid avsnitten som beskriver bolagens verksamhet under året finns information om risker i vissa bolag.

Bedömning/Kommentarer:

Vår bedömning är även i år att det i årsredovisningen bör ingå ett avsnitt där det på ett samlat sätt framgår hur koncernen arbetar med att följa fastställda riktlinjer för finansiella tillgångar och skulder.

4.4.5 Beskrivning och tillämpning av redovisningsprinciper

Vetlanda kommun följer i allt väsentligt rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning. Det finns dock områden där bättre följsamhet kan uppnås.

Anläggningstillgångar

Redovisningsprinciperna bör kompletteras med upplysningar avseende hur anskaffningsvärdet fastställs, principer för aktivering respektive kostnadsföring samt hur eventuellt nedskrivningsbehov har beaktats.

Noter avseende koncernen

Reglerna för upplysningar i noterna är samma för kommunen som koncernen. I noterna för koncernen ska den samlade informationen i kommunens respektive bolagens noter framgå. Det innebär att specifikationer ska ske för balans- och resultatposter på likartat sätt som för kommunen. I årsredovisningen redovisas i koncernnoterna belopp samlat per Vetlanda kommun, Stadshuskoncernen, Höglandets räddningstjänstförbund respektive Höglandets kommunalförbund. Det framgår t ex inte det samlade anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar, specifikation över aktier och andelar eller innehållet i övriga poster på det sätt som redovisas i noterna till kommunen eller enskilda kommunala bolag.

Bedömning/Kommentarer:

Kommunen bör anpassa noterna i årsredovisningen avseende koncernen så att informationen överensstämmer med gällande redovisningsrekommendationer.

5. God ekonomisk hushållning

5.1 Lagstadgade krav

Av kommunallagen framgår;

- att mål för ”god ekonomisk hushållning” skall fastställas,
- att uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och årsredovisning samt
- att kommunens revisorer skall granska och bedöma måluppfyllelsen

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Endast av kommunfullmäktige fastställda verksamhetsmål är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Revisorerna skall enligt kommunallagen även bedöma om kravet på balans mellan intäkter och kostnader, balanskravet, kommer att uppfyllas.

5.2 Balanskravet 2016

Enligt kommunallagens balanskrav ska de löpande intäkterna täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet ska inte realisationsvinster eller extraordinära poster räknas med.

Kommunens resultat uppgår till	+ 19 178 tkr
Realisationsvinster	- 1 276 tkr
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+ 17 902 tkr

Bedömning/Kommentarer:

Balanskravet är uppfyllt för verksamhetsåret 2016 och det finns inga tidigare förluster som behöver återställas.

5.3 Finansiella mål

De finansiella målen för kommunen är följande:

Mål	Måluppfyllelse per den 31 december 2016	Kommunens bedömning av måluppfyllelsen
Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatter och utjämningsbidrag. Målsättningen är att det uppgår till två procent.	Resultat per 31 december 2016 uppgår till 1,3 % av skatter och bidrag.	<i>Kommunen bedömer att målet är delvis uppfyllt.</i>
Verksamhetens nettokostnader ska inte överskrida 98 % av skatter och utjämningsbidrag.	Nettokostnadsandelen uppgår till 99 %.	<i>Kommunen bedömer att målet är delvis uppfyllt.</i>
Investeringarna ska inte överstiga summan av årets resultat och avskrivningar.	Självfinansieringsgraden för årets investeringar uppgår till 81 %.	Kommunen bedömer att målet inte är uppfyllt.
Låneskulden ska årligen minska.	Ingen nyupplåning har skett under året, dock har kommunen ökat sitt utnyttjande av checkkrediten. Detta kan ses som en kort upplåning. Amortering av befintliga lån har skett med 1 mnkr.	<i>Kommunen bedömer att målet är delvis uppfyllt.</i>

Bedömning/Kommentarer:

Resultatet för 2016 uppgår till 1,3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket är i nivå med föregående år. För att nå upp till ett resultat som motsvarar 2 procent av skatter och bidrag så krävs ett resultat på ca 28-30 mnkr. Kommunens målsättning är att resultatet ska motsvara 2 procent av skatter och bidrag. Vår bedömning är att målet är delvis uppfyllt.

Verksamhetens nettokostnad uppgår till 1 426 mnkr och skatter och bidrag uppgår till 1 438 mnkr, vilket motsvarar 99 %. Bedömning görs att målet inte är uppfyllt per den 31 december 2016.

Årets investeringar uppgår till ca 92,5 mnkr (föregående år 78,5 mnkr), vilket inte når upp till budgeterad nivå på 124,3 mnkr. Årets avskrivningar tillsammans med årets resultat motsvarar 75,3 mnkr, vilket motsvarar en självfinansieringsgrad på ca 81 %. Målet är inte uppfyllt. Av årsredovisningen framgår att investeringsnivåerna de närmaste åren kommer att vara fortsatt höga, vilket kommer kräva en finansiering med ökad upplåning.

Kommunens långfristiga skulder har minskat med 1 mnkr i jämförelse med föregående år. Inga nya lån har tagits under 2016. Kommunen har dock under året utnyttjat sin bankkredit i högre utsträckning än tidigare, istället för att ta nya lån. Utifrån denna situation är vår bedömning att målet är delvis uppfyllt.

Enligt vår bedömning är två mål delvis uppfyllda och två mål är inte uppfyllda per den 31 december 2016. Likt tidigare år vill vi poängtera att, för att nå ekonomisk stabilitet samt även god ekonomisk hushållning, är det av vikt att nettokostnaderna över tid inte överstiger skatteintäkter och generella statsbidrag. På så sätt kan framtida investeringar och pensionsutbetalningar finansieras. Det finns då också ett handlingsutrymme för att hantera förändringar i kommunen och omvärlden som t ex konjunktursvängningar. Då kommunen de kommande åren har behov av en hög investeringstakt så finns det risk för att de finansiella målen avseende låneskulden och självfinansiering av investeringar inte kommer att kunna uppfyllas.

5.4 Verksamhetsrelaterade mål

Utgångspunkten för Vetlanda kommuns styrning är att uppnå god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen framkommer att Vetlanda kommun har fyra målsektorer som tillsammans ska spegla kommunens verksamhet. För varje målsektor har kommunfullmäktige formulerat ett eller flera mål som ska användas för att följa upp verksamheten. Nämnderna har sedan till uppgift att bryta ner kommunfullmäktiges mål till egna nämndmål. Nämndernas mål ska i sin tur sedan brytas ner till mål för de olika verksamheterna som finns inom nämndens ansvarsområde. Det finns även möjlighet att fastställda fristående mål som inte har någon koppling till fullmäktiges mål, men där det istället finns en koppling till exempelvis statliga mål och riktlinjer.

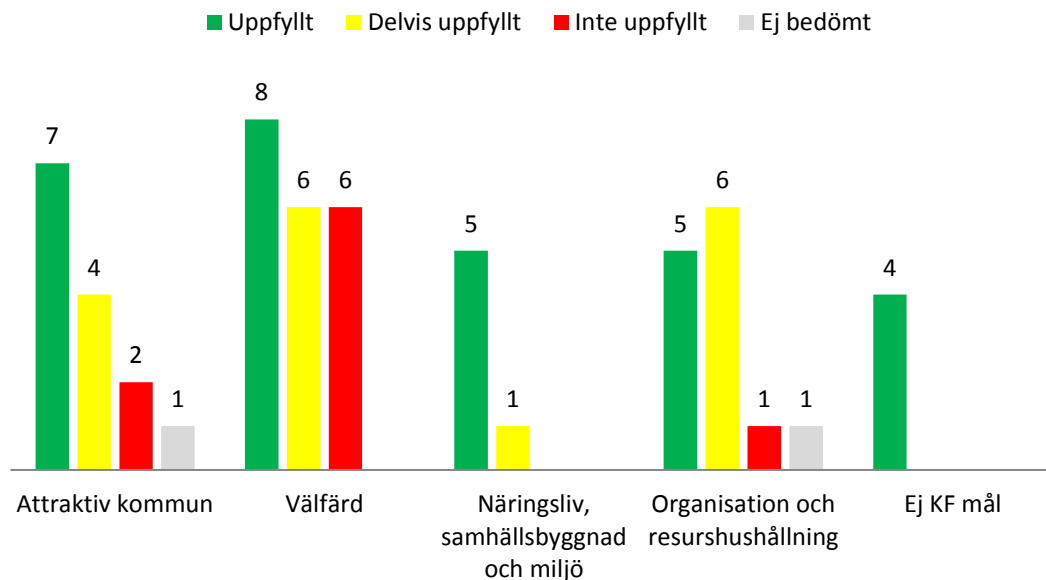

Målsektorerna för 2016 och fastställda kommunfullmäktigemål framgår av nedanstående tabell. I denna tabell redovisas även kommunens bedömning av respektive fullmäktigemål:

Målsektor	Mål	Kommunens bedömning av måluppfyllelsen för resp. fullmäktigemål
Attraktiv kommun	<ul style="list-style-type: none"> • Inflyttningen till Vetlanda kommun ska öka varje år. 	
Välfärd	<ul style="list-style-type: none"> • Varje individ ska ges möjlighet att utifrån sina förutsättningar utvecklas på bästa sätt. 	
Välfärd	<ul style="list-style-type: none"> • Brukarnöjdheten, särskilt boende, funktionshinderomsorg, socialtjänst och kultur och fritid är minst 93 procent. 	
Näringsliv, samhällsbyggnad och miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Servicenöjdheten bland företagare som kommer i kontakt med kommunen tillhör de tio bästa i landet. 	Någon mätning av servicenöjdheten har inte skett under 2016.
Organisation och resurshushållning	<ul style="list-style-type: none"> • Nöjd medarbetarengagemang ska öka steg för steg för att nå den bästa fjärdedelen av jämförbara resultat. 	Någon medarbetarundersökning har inte genomförts under 2016.

I årsredovisningen finns nedanstående bild, som visar kommunens totala måluppfyllelse. Tabellen visar hur många nämndmål som fastställts för varje målsektor och hur många av dessa som uppfyllda, delvis uppfyllda, ej uppfyllda eller inte bedömts.

Total måluppfyllelse 2016

Varje målsektor har en tabell enligt ovan i årsredovisningen. I dessa tabeller framgår, för varje nämnd, hur många mål resp. nämnd har inom målsektorn samt vilken måluppfyllelse som uppnåtts för 2016. Det finns även kommentarer/förklaringar till utfallet.

För att se hur måluppfyllelsen (andelen uppfyllda, delvis uppfyllda och ej uppfyllda mål) ser ut inom varje målsektor har vi sammanställt följande tabell:

Målsektor	Antal fastställda nämndmål	Måluppfyllelse i %
Attraktiv kommun	14 st.	Uppfyllda: 50 % Delvis uppfyllda: 29 % Ej uppfyllda: 14 % Ej bedömt: 7 %
Välfärd	20 st.	Uppfyllda: 40 % Delvis uppfyllda: 30 % Ej uppfyllda: 30 %
Näringsliv, samhällsbyggnad och miljö	6 st.	Uppfyllda: 83 % Delvis uppfyllda: 17 %

Organisation och resurshushållning	13 st.	Uppfyllda: 38 % Delvis uppfyllda: 46 % Ej uppfyllda: 8 % Ej bedömt: 8 %
------------------------------------	--------	--

Bedömning/Kommentarer:

I budgeten för perioden 2016-2018 anges hur fullmäktigemålen ska mätas och vid vilka nivåer måluppfyllnad (grön) och delvis måluppfyllnad (gul) uppnås. Det framgår dock inte hur uppfyllelsen av de nämndspecifika målen påverkar den totala bedömningen av måluppfyllelsen för fullmäktigemålen. Detta noterades även i granskningen av delårsrapporten per 30 juni 2016.

Vår bedömning är att måluppfyllelsen gällande de verksamhetsrelaterade målen till viss del presenteras på ett tydligare sätt i årsredovisningen för 2016. I granskningen konstateras att nämndmålen inom de olika målsektorerna till största delen är uppfyllda eller delvis uppfyllda. Vi bedömer det dock som något oklart vilken betydelse måluppfyllelsen av nämndmålen har vid bedömning av fullmäktigemålen. I årsredovisningen har fullmäktigemålen bedömts enligt följande; ett mål bedöms som ej uppfyllt, två bedöms som delvis uppfyllda och två kan ej bedömas. Det är även svårt att bedöma om antalet mål som nämnderna har fastställt kopplade till fullmäktigemålen är tillräckliga för att kunna göra den sammanfattande bedömningen av måluppfyllelsen för varje enskilt fullmäktigemål. Samtliga nämnder har inte fastställt egna nämndmål inom varje fullmäktigemål.

När ett fullmäktigemål eller ett nämndmål inte når måluppfyllelse bör det tydligt framgå vilka åtgärder som planeras för att måluppfyllelse ska uppnås.

Vetlanda den 3 maj 2017

Helena Patrikson
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Ulrika Strånge
Certifierad kommunal revisor